

แนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของ
โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
Guidelines for Internal Supervision of Educational Institution Administrators
Using the Classroom as the Base of The School under the Jurisdiction of Local
Administrative Organizations Prachuap Khiri Khan Province

ศิรดา ดาราโอภาส

Sirada Daraophat

โรงเรียนรักษ์วิทยา

Rakwittaya School

E-mail: ying.daraophat@gmail.com

Retrieved February 13, 2025; Revised March 20, 2025; Accepted March 27, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อหาระดับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนของในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและศึกษาวิเคราะห์หาแนวทางการดำเนินงาน การนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ดำเนินงานวิจัยโดยใช้การคำนวณตามสูตรของ Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ถูกเลือกในการวิจัยครั้งนี้พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 210 คน โดยวิธีแจกแบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนาของผู้บริหารและครูผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำไปแปลผลคะแนนเป็นช่วงคะแนนเฉลี่ยตามตัวแปรที่ทำการศึกษา ผลการวิจัยประกอบด้วย (1) การดำเนินงาน ในภาพรวมพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.89, S.D. = 0.23) (2) ได้ผลการพัฒนาตามแนวทาง 5 ด้านเพื่อพัฒนาดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานหลายแนวทางเพื่อไปพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด

คำสำคัญ: กระบวนการนิเทศภายใน ; กระบวนการใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research are (1) to find out the level of internal supervision using classrooms as the base of schools under local administrative organizations; Prachuap Khiri Khan Province (2) to find ways to develop internal supervision operations using classrooms as the base of schools under the local administrative organization. Prachuap Khiri Khan Province This study is

a quantitative research and analysis study to find guidelines for the lamentation of supervision within educational institutions using the classroom as a base The research was conducted using calculations according to Krejcie, R.V. & D.W. Morgan formula. The sample was selected by simple random sampling (Simple Random Sampling) by drawing lots. To obtain the sample group that was selected for this research, the research area was schools under the local government organization. Prachuap Khiri Khan Province, 210 people, by distributing questionnaires and conversation recordings of administrators and teachers. Data were analyzed by finding the mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.) .Used to translate the scores into average score ranges. According to the variables studied The results of the research include: (1) Overall operations when considered individually, it was found that all 5 areas were at the highest level ($\bar{X}$ = 4.89, S.D. = 0.23) (2) Develop internal supervision using the classroom as a base to develop effective teaching and learning.

Keywords: Internal supervision process; the process of using the classroom as a base; local government organizations

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพศึกษาให้เกิดคุณภาพนั้น สิ่งหนึ่งที่สำคัญคือคุณภาพของผู้เรียนเชื่อมั่นว่าคุณภาพผู้เรียนจะเกิดได้และบรรลุหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐาน การเรียนรู้ และตัวชี้วัด (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 นั้นจะต้องมีกระบวนการสู่ความสำเร็จ มีองค์ประกอบและปัจจัย คือ คุณภาพของผู้เรียนที่โรงเรียนต้องประกันคุณภาพต่อผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าผู้เรียนจะต้องมีคุณภาพและมาตรฐานตามหลักสูตรมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจะต้องมีกระบวนการสู่ความสำเร็จในการพัฒนา 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศการศึกษาซึ่งกระบวนการนิเทศการศึกษาก็คือเป็นภารกิจจำเป็นต่อการจัดการศึกษาที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนบุคลากรที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานจัดการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อหาระดับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนของในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การทบทวนวรรณกรรม

เมธี สะไร (2560, น. 27) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการนิเทศการศึกษาหมายถึง กิจกรรมเกี่ยวกับการ

บริหารจัดการศึกษา มอบหมายงานให้กับผู้รับผิดชอบงานนิเทศการศึกษา เพื่อชี้แนะแนวทางแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นแนวทางการปรับปรุงการปฏิบัติงานฝ่ายให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

นพวรรณ เทศกุล (2559, น. 10) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการนิเทศการศึกษาหมายถึง กระบวนการหนึ่งในการจัดการบริหารการศึกษาโดยมีเทคนิคและวิธีการอย่างเป็นระบบช่วยชี้แนะและให้ความช่วยเหลือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อการจัดการศึกษา

จริยา สุนทรหาญ และคณะ (2562, น. 15) การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” ห้องเรียนเป็นฐานหมายถึง การคำนึงถึงคุณภาพของห้องเรียนที่มีคุณภาพของครูและนักเรียน โดยครูจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ครูมีการนำผลการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้พัฒนาผู้เรียนที่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคลมุ่งให้ผู้เรียนทุกคนในห้องเรียนเป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตามที่หลักสูตรต้องการมีทักษะทางวิชาการ ทักษะอาชีพและทักษะชีวิตกรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดที่เกี่ยวข้องนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การสังเคราะห์นิตเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วย 5 ด้าน

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
2. การวางแผนการนิเทศภายใน
3. การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศภายใน
4. การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน
5. การประเมินผลและรายงานผล

ระเบียบวิธีการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

ขั้นตอนการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน 5 ด้าน 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศภายใน 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศภายใน 4) การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน 5) การประเมินผลและรายงานผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจากโรงเรียน 21 แห่ง สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 464 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจากโรงเรียน 21 แห่ง สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 210 คน ได้มาจากการกำหนดขนาด

กลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรของ Krejcie, R.V. & D.W. Morgan (1970) เลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ถูกเลือกในการวิจัยครั้งนี้ ได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีจำนวนทั้งสิ้น 210 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้มี 2 แบบ คือ 1) แบบสอบถามความคิดเห็น 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่งในปัจจุบันและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบบันทึกการสนทนาผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดยนำหัวข้อจากแนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้ผู้บริหารและครูฝ่ายวิชาการ จำนวน 9 คน ให้ผู้เข้าร่วม สนทนากลุ่มเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ ห้องเรียนเป็นฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อประมวลผลและหาค่าทางสถิติ โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำไปแปลผลคะแนนเป็นช่วงคะแนนเฉลี่ยตามตัวแปรที่ทำการศึกษา ขั้นตอนการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน 5 ด้าน

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
2. การวางแผนการนิเทศภายใน
3. การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศภายใน
4. การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน
5. การประเมินผลและรายงานผลวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากแบบบันทึกการสนทนาให้ผู้เข้าร่วม สนทนากลุ่มเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

1. พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 51.43 เป็นเพศหญิง จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 48.57 ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 5 ปีขึ้นไปจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 รองลงมา มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา

โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.31) การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.34) ด้านที่ 3 การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.32) ด้านที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.32) ด้านที่ 2 การวางแผนการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.33)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมและรายด้าน

แนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ	4.902	0.244	มากที่สุด	2
2.ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน	4.889	0.240	มากที่สุด	5
3.ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ	4.898	0.245	มากที่สุด	3
4.ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน	4.906	0.231	มากที่สุด	1
5. ด้านการประเมินผลและรายงานผล	4.895	0.248	มากที่สุด	4

จากตารางที่ 1 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.23)

3. ทราบแนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากแบบบันทึกการสนทนาให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายใน 5 ด้าน โดยหัวใจหลักคือผู้บริหารและครูผู้สอนควรให้ความสำคัญในการนิเทศภายในโดยศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยให้ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาร่วมกันเสนอแนวทางจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรอย่างให้ทันสมัยและเป็นระบบต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานการพัฒนาจัดเก็บเป็นข้อมูลสารสนเทศในการการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน มีการวางแผนดำเนินงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่องดำเนินงานตามแผนสร้างสื่อเครื่องมือนวัตกรรม ปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร มีการปฏิบัติการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ให้ห้องเรียนเป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตามที่หลักสูตรต้องการ มีทักษะทางวิชาการ ทักษะอาชีพและทักษะชีวิต สนับสนุนให้ใช้เทคนิคการ สอนที่หลากหลาย มีการใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยี มีการ

ประเมินผลและรายงานผลอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการนิเทศภายในครั้งต่อไป มีการสร้างเครือข่ายการนิเทศในระดับต่าง ๆ เช่นกลุ่มเครือข่าย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. แนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสังกัดท้องถิ่นมีนโยบายให้ความสำคัญต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) มาตรา 22 กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด โดยกระบวนการนิเทศจึงเป็นปัจจัยสำคัญ โดยครูและผู้บริหารร่วมกันพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนนำผลมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ด้านที่มีการปฏิบัติรองลงมา คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ประเมินผลและรายงานผล ด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือการวางแผนการนิเทศภายใน เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่าแนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 5 ด้าน

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยควมมีแนวทางหลักดังนี้ โรงเรียนในสังกัดท้องถิ่นแต่ละที่มีการประชุมเชิงปฏิบัติการของฝ่ายแผนงานใน ทุก ๆ ปีการศึกษาเพื่อนำข้อมูล ต่าง ๆ เช่น สภาพบริบทของโรงเรียน ข้อมูลครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาศึกษา รวมทั้งโรงเรียนมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการอย่างหลากหลายวิธี เช่นการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำแบบสอบถาม เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในกระบวนการ นำมาซึ่งแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน โดยได้จัดทำให้สอดคล้องกับนโยบายของ และนำแผนปฏิบัติการมาประชุมเพื่อชี้แจงให้ทุกฝ่ายในโรงเรียนรับทราบ ชี้แจงถึงเป้าหมายและกระบวนการทำงานเพื่อให้ทุกฝ่ายได้ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน สามารถแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรหมภา มหาวิชา (2557, น. 102) เรื่องกระบวนการนิเทศของผู้บริหารด้านการประเมินสภาพงานอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 การวางแผนการนิเทศภายใน จากการศึกษาแนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนสังกัดท้องถิ่นมีการกำหนดประเด็นที่ต้องการพัฒนาและร่วมกันกำหนดแนวทางพัฒนาที่หลากหลาย โดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีการจัดทำโครงการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน มีแต่งตั้งคณะกรรมการ การนิเทศอย่างชัดเจนมอบหมายภาระงานให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถเฉพาะบุคคล มีการวางแผนการดำเนินงาน มีปฏิทินการนิเทศและจัดตั้งงบประมาณที่ใช้ในโครงการซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ กำชัย ยุคศิขิต (2564, น. 90) เรื่องการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูปถิส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับมาก

1.3 การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศภายใน ครูสามารถศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน ครูสามารถผลิตพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนครูสามารถ

จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ครูสามารถประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและครูสามารถประเมินผลการ พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและนำไปพัฒนาได้จากการศึกษาแนวทางการดำเนินงาน การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่จะนิเทศ เป็นอย่างดี จึงสามารถสร้างเครื่องมือเลือกวิธีการนิเทศหรือเทคนิคการนิเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับ เนื้อหาในการนิเทศ มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในศตวรรษที่ 21 เช่น สื่อสังคมออนไลน์หรือการประชุม ทางไกลมาใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย กำชัย ยุคติชาติ (2563, น. 25) เรื่องการ ดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ อยู่ในระดับมาก

1.4 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานจัดบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อปรับปรุงการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษาแนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการการนิเทศได้ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้ มีการประชุมชี้แจงผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายก่อนการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในประเด็นต่าง ๆ ซึ่ง คณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการนิเทศได้ตรงประเด็นที่กำหนดใช้เครื่องมือการนิเทศที่เหมาะสม ปฏิบัติการ นิเทศตามวันและระยะเวลาที่กำหนดไว้ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่คณะครูอย่างเป็นกัลยาณมิตรซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของไพรวลัย จันทนะ และคณะ (2563, น. 20) เรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็น ฐานสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ อยู่ในระดับมาก

1.5 การประเมินผลและรายงานผล แนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในระดับมาก ที่สุด เนื่องจากคณะกรรมการการนิเทศมีการวางแผนการปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและการปรับปรุง จึงเป็น ผลให้ภายหลังจากการนิเทศภายในห้องเรียนและให้คำแนะนำแก่ผู้รับการนิเทศแล้วนั้นคณะกรรมการการนิเทศ จะมีการติดตามความก้าวหน้าของผู้รับการนิเทศว่าได้ปฏิบัติตามคำแนะนำหรือไม่อย่างไร ในทุก ๆ ปีการศึกษา คณะกรรมการการนิเทศจะจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการ เพื่อสะท้อน ให้เห็นว่ากระบวนการนิเทศสามารถแก้ปัญหาหรือได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด นอกจากนี้ รายงาน สรุปผลสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาโครงการนิเทศต่อไปในอนาคตซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัชฎา ภรณ์ อัมพลพ (2557, น. 25) เรื่องการศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัย เขต 1 พบว่าสภาพการดำเนินการนิเทศภายในด้านประเมินผลการสอน อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีดังนี้

2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ มีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ ครูผู้สอนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการสอนแบบบันทึกหลังสอนเพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ ผู้เรียนและวิเคราะห์ปัญหาจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความ ต้องการของโรงเรียนตรงตามนโยบายและจุดเน้นให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น มีการนำผล

ประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างให้ทันสมัยและเป็นระบบต่อเนื่อง ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการจัดทำรายงานการพัฒนาตนเองของครูแต่ละบุคคล และรายงานการประเมินของสถานศึกษา (SAR) เพื่อจัดเก็บเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวิเคราะห์ผลการทำงานและพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป ผู้บริหารควรมีการประชุมแลกเปลี่ยนระดมความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนบุคลากรภายในโรงเรียน รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันแก้ไขอย่างเป็นระบบนำข้อสรุปสภาพปัญหาความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน จัดลำดับความสำคัญของปัญหามาผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศมากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาและนำมาวิเคราะห์จัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนาการนิเทศภายในรวมถึงพัฒนาการเรียนการสอน

2.2 ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน มีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีการประชุมวางแผนเตรียมพร้อมรับการนิเทศเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้คณะกรรมการการนิเทศได้เข้าใจถึงขอบข่ายและภาระงาน ผู้บริหารควร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศมีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสมมีการกำหนดระยะเวลาในการนิเทศดำเนินงานการนิเทศตามแผนที่ได้วางไว้ มีการกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดภาระงานและช่วยในการนิเทศการสอนได้

2.3 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ มีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนสร้างสื่อ นวัตกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการและส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนความคิดหรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเอง มีการอบรม ประชุมสัมมนาอย่างต่อเนื่องมีการจัดทำระบบสารสนเทศติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานเป็นระบบ

2.4 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน มีข้อเสนอแนะดังนี้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีการประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน มีการจัดทำแผนการนิเทศที่หลากหลายมีความยืดหยุ่นและดำเนินงานให้ตรงตามแผนฯ คณะกรรมการการนิเทศควรปฏิบัติการนิเทศ ด้วยความเป็นกัลยาณมิตรและผู้รับการนิเทศสามารถสอบถามหรือขอคำปรึกษาจากผู้นิเทศได้มีการปฏิบัติการนิเทศอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง ครบทุกชั้นเรียน คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หรือส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนให้ห้องเรียนเป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตามที่หลักสูตรต้องการมีทักษะทางวิชาการ ทักษะอาชีพและทักษะชีวิตสนับสนุนให้ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย

2.5 การประเมินผลและรายงานผล มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรจัดเก็บรายงานผลการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการนิเทศภายในครั้งต่อไป เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการนิเทศมีการนำผลประเมินความก้าวหน้าไปปรับปรุงการนิเทศภายในและนำไปใช้ในการพัฒนาโดยมีการให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตาม ประเมินร่วมกันรวมถึงมีการสร้างเครือข่ายการนิเทศในระดับต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนเพื่อทราบปัญหาที่รอบด้าน ครบคลุม
2. เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศฯ ควรมีเกณฑ์การวัดที่แน่นอน สามารถสะท้อนการดำเนินงานได้จริง

3. ควรมีการประสานความร่วมมือในระดับกลุ่มเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้ได้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพและปัญหาแนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมครบถ้วน

2. ควรมีการศึกษากำกับปัญหา แนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เอกสารอ้างอิง

- เมธิณี สะไร. (2560). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- นพวรรณ เทศกุล. (2559).ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิผลของสถานศึกษา.วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- รัชฎาภรณ์ อัมพลพ. (2557). การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, อยุธยา.
- พรรณภา มหาวีชา. (2557). กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมลสังกัดกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- กำชัย ยุคติชาติ. (2564). การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก ประชาชนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ไพรวลัย จันทนะ และคณะ. (2563). คู่มือการนิเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน. สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา สกลนคร เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1.
- จริยา สุนทรหาญ และคณะ. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา“กรุงไทยอนุเคราะห์”. ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 608 - 609.